

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน เรื่อง ข้อสังเกตในการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์

๑. รัฐบาลและหน่วยงานราชการควรหาแนวทางในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อป้องกันปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในอนาคต เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีความสำคัญ และมีบทลงโทษที่ค่อนข้างหนัก รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน

๒. การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะความผิดที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ต้องมีการบัญญัติบทลงโทษที่รุนแรง เพื่อให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้บังคับใช้กฎหมาย จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดและเข้มงวด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

๓. ควรมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้มีความครอบคลุมฐานความผิดเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพลามก อนาจาร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความครบถ้วน และสมบูรณ์ในบทบัญญัติของกฎหมาย

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม

๑. ความผิดตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๔/๑ ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีองค์ประกอบของฐานความผิดหรือวิธีการกระทำความผิดที่แตกต่างกันใน ๒ ประเด็น กล่าวคือ

๑) ความผิดตามมาตรา ๑๔ เป็นการกระทำความผิด โดยมีเจตนาทุจริตนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน หรือข้อมูลของผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ หรือนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จต่อประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องและผู้กระทำความผิดมุ่งหวังหรือประสงค์ต่อทรัพย์สิน หรือข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

๒) ความผิดตามมาตรา ๑๔/๑ เป็นการกระทำความผิด โดยนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลอันเป็นเท็จ เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ

ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์ของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่กระทำความผิดมุ่งหวังหรือประสงค์บ่อนทำลาย ความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ

จึงมีข้อนำสังเกตเกี่ยวกับวิธีการกระทำความผิดว่า หากมีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ แต่ได้ใช้วิธีการเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลอันเป็นเท็จ ตามมาตรา ๑๔/๑ เช่นนี้จะถือได้ว่าเป็นวิธีการนำข้อมูล เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๔ ด้วยหรือไม่ อย่างไร เพราะหากการเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูล อันเป็นเท็จ ไม่ถือว่าเป็นวิธีการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๔ แล้ว ย่อมไม่สามารถลงโทษ ผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น จึงควรบัญญัติความในร่างพระราชบัญญัติให้รัดกุมครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าวด้วย

๒. ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบด้วยกับการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการปรับปรุงแก้ไขความในมาตรา ๑๔ (๑) – (๕) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เสียใหม่ โดยไม่ได้มีการแบ่งเป็นอนุมาตราเหมือนเช่นในพระราชบัญญัติฉบับเดิม และได้มีการตัดความว่า “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” ออกจากมาตราดังกล่าวนั้น มีข้อนำสังเกตว่า การตัดความดังกล่าวออกจากร่างพระราชบัญญัติ อาจส่งผลกระทบต่อการคุ้มครอง หรือการปกป้องชื่อเสียงและเกียรติยศของประชาชนผู้สุจริต ซึ่งถูกละเมิดจากการกระทำของผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงควรบัญญัติความดังกล่าวไว้เช่นเดิม

นายสมพงษ์ สระกวี

การปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารได้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ และได้ก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งนับวันประเทศไทยจะต้องเผชิญหน้ากับภัยคุกคามต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่มีข้อนำสังเกตว่า การปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาทางด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้อย่างแท้จริงหรือไม่ อย่างไร เพราะที่ผ่านมามีกลุ่มบุคคลผู้ไม่หวังดีได้ดำเนินการปลุกระดมประชาชนในช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก หรือสร้างความเข้าใจที่ผิด ๆ จนอาจทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึก หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นการต่อต้านหรือขัดขวางการดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ ของภาครัฐได้ ซึ่งแม้ในปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ บังคับใช้อยู่ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการหาตัวผู้กระทำความผิดเหล่านั้นมาลงโทษได้ เพราะในทางปฏิบัติมักจะมีปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ในด้านกฎหมายอยู่เสมอ เนื่องจากผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในต่างประเทศ แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพยายามร้องขอให้ผู้ให้บริการดำเนินการถอดรหัสลับหรือให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ภาครัฐ แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น

นอกจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัยแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุด ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ก็คือ การทำให้กฎหมายนั้นสามารถมีผลบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง

นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา

๑. ตามที่คณะกรรมการธิการเห็นชอบด้วยกับการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการปรับปรุงแก้ไขความในมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ว่า “ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท” โดยได้มีการตัดความว่า “ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด” ในวรรคสองออกไปนั้น มีข้อน่าสังเกตว่า หากไม่ได้มีการบัญญัติความนี้ไว้ ผู้นำเข้าข้อมูลจะดำเนินการหรือกระทำการโดยสุจริตก็ตาม ก็อาจมีความผิดตามมาตรานี้ได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำการโดยสุจริต จึงควรบัญญัติความดังกล่าวไว้เช่นเดิม

๒. ตามที่คณะกรรมการธิการได้เสนอความเห็นให้มีการปรับปรุงแก้ไขความในมาตรา ๒๐ ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยบัญญัติให้ศาลที่มีเขตอำนาจสามารถออกคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการเผยแพร่ หรือการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้นั้น มีข้อน่าสังเกตว่า ในทางปฏิบัติสามารถกระทำได้จริงหรือไม่ อย่างไร เพราะจากข้อเท็จจริงที่ผ่านมามักปรากฏอยู่เสมอว่ามีปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ในด้านกฎหมายมาโดยตลอด เนื่องจากผู้ให้บริการส่วนใหญ่ไม่ได้ให้บริการอยู่ในประเทศไทย จึงทำให้ไม่สามารถระงับการเผยแพร่ หรือการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้

๓. นอกจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งควรบัญญัติหรือดำเนินการควบคู่กันไปกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายก็คือ การกำหนดแนวทาง วิธีการ หรือมาตรการที่เหมาะสม ในการป้องกันและปราบปรามการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ เพื่อไม่ให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลเข้ามาในประเทศไทยหรือสู่สาธารณชนได้ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนอาจสร้างความตื่นตระหนก หรือสร้างความหวาดกลัวต่อประชาชน จนอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศได้

พลตำรวจโท อำนวน นิมมะโน

๑. ตามที่คณะกรรมการธิการได้เสนอความเห็นให้มีการปรับปรุงแก้ไขความในมาตรา ๑๘ (๑) – (๓) ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เกี่ยวกับเรื่องอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีการออกหนังสือสอบถาม เรียกบุคคล เรียกข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์ หรือให้ผู้ให้บริการส่งข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์ โดยให้ผู้ที่ได้รับร้องขอดำเนินการโดยเร็ว ภายในเจ็ดวัน นับตั้งแต่ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นนั้น มีข้อน่าสังเกตว่า

โดยปกติแล้ว กรณีการกำหนดระยะเวลา เพื่อสอบถาม เรียกบุคคล เรียกข้อมูล หรือให้ดำเนินการส่งข้อมูลใด ๆ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่จะไม่ได้มีการบัญญัติหรือกำหนดไว้ในตัวบทกฎหมายโดยตรง แต่จะบัญญัติหรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้พิจารณาใช้ดุลยพินิจกำหนดระยะเวลาดังกล่าวตามความเหมาะสมแทน

๒. ตามที่คณะกรรมการได้เสนอความเห็นให้มีการปรับปรุงแก้ไขความในมาตรา ๒๙ ว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา และมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่เผยแพร่ในระบบคอมพิวเตอร์” มีข้อน่าสังเกตว่า หากเป็นกรณีตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจหน้าที่รับคำร้องทุกข์ รับคำกล่าวโทษ หรือสืบสวนสอบสวนได้นั้น จะต้องเป็นความผิดที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้น หากไม่ใช่ความผิดที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาได้อย่างกว้างขวางแล้ว จึงไม่ควรบัญญัติความว่า “และมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ไว้ในมาตราดังกล่าว

พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์

ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในมาตรา ๒๙ ได้มีการบัญญัติให้ **พนักงานเจ้าหน้าที่** ตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็น **พนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่** ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น อาจมีปัญหาในการตีความกฎหมายได้ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับใด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดควรเป็น “พนักงานฝ่ายปกครอง” หรือ “ตำรวจชั้นผู้ใหญ่” ดังนั้น จึงควรมีการบัญญัติความในเรื่องดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน เพราะหากไม่ได้มีการบัญญัติความไว้ให้ชัดเจนแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อการใช้อำนาจในการสืบสวนสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อหาพยานหลักฐานและหาตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๘ ตลอดจนการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๒๐ ได้ เนื่องจากทั้งสองมาตราบัญญัติไว้แต่เพียงว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว แต่ไม่อาจทราบได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นหมายถึงผู้ใดระหว่างพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่

พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

สภาพปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ของสังคมไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์และการละเมิดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ

๑. การเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์ มีลักษณะเป็นการโฆษณาแฝงที่มากับการเข้าใช้งานของบุคคลทั่วไป เช่น อีเมลขยะ (junk Mail) บล็อกป๊อปอัพโฆษณา (Block popup) เป็นต้น โดยถูกส่งเข้ามา

ผ่านทางสื่อออนไลน์ ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารอย่างมาก กระทั่งในบางครั้ง อาจต้องปิดช่องทางการสื่อสาร และลงทะเบียนข้อมูลบนเว็บไซต์ใหม่

๒. การถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ โดยการบันทึกข้อมูลส่วนตัวบนเว็บไซต์ และถูกนำไปเผยแพร่ให้กับบริษัทหรือเว็บไซต์โฆษณาต่างๆ เช่น การใช้อีเมล (E-Mail) การลงทะเบียนเข้าใช้งานซื้อสินค้าและบริการบนเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดการเชื่อมต่อการรับส่งข้อมูลกับบริษัทโฆษณาในรูปแบบอีเมลขยะ (junk Mail) ที่ไม่พึงประสงค์ โดยผู้ใช้บริการไม่ได้อนุญาตให้มีการรับข้อมูลข่าวสารนั้น รวมทั้งยังทำให้เกิดการส่งอีเมลเหล่านี้เข้ามายังผู้ใช้บริการอย่างรวดเร็วและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๓. การเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่พึงประสงค์หรือมีข้อมูลที่มีลักษณะขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น เว็บไซต์ค้ายาเสพติด เว็บไซต์ค้าอาวุธ เว็บไซต์ขายบริการทางเพศ เว็บไซต์ฉ้อโกงหรือหลอกลวง เว็บไซต์ขายยาปลอม เว็บไซต์กิจกรรมทางการเงิน เว็บไซต์บ่อนการพนัน เป็นต้น อาจส่งผลร้ายแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตได้ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายในประเทศไทยยังไม่สามารถกำกับดูแลให้มีความครอบคลุมถึงปัญหาเหล่านี้ รวมทั้งการปิดเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์ในปัจจุบันยังไม่สามารถปิดบริการได้ทั้งหมด เนื่องจากมีผู้ให้บริการเช่าพื้นที่โฆษณาอยู่นอกเขตอำนาจของประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันการแพร่หลายข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่พึงประสงค์หรือเข้าข่ายความผิดทางกฎหมาย จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๘ ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ควรเพิ่มความว่า “ตัวแทนของผู้ให้บริการที่อยู่ในประเทศไทยต้องเป็นผู้รับผิดชอบและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทยและคำสั่งของศาลไทย และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของไทยด้วย” เพื่อให้ผู้ให้บริการในประเทศไทยต้องรับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะความผิดที่ขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๒. ควรเพิ่มความว่า “การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หากการกระทำความผิดบางส่วนเกิดภายนอกราชอาณาจักรหรือมีแหล่งเก็บข้อมูลภายนอกราชอาณาจักรหรือเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์จากภายนอกราชอาณาจักร แต่ข้อมูลดังกล่าวถูกเผยแพร่ภายในราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดภายในราชอาณาจักรไทย” เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมและป้องกันการเข้าใจผิดในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนในประเด็นการต่อสู้คดีของผู้ต้องหา เรื่องขอบเขตอำนาจการสอบสวน เนื่องจาก กรณีที่มีการกระทำความผิด และได้มีการพิจารณาว่าเป็นการกระทำความผิดภายนอกราชอาณาจักร จะมีผู้ที่รับผิดชอบคือ หัวหน้าพนักงานสอบสวน (พนักงานอัยการ) แต่ในกรณีที่มีการกระทำความผิด และได้มีการพิจารณาว่าเป็นการกระทำความผิดภายในราชอาณาจักร จะมีผู้ที่รับผิดชอบคือ พนักงานสอบสวน (เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครอง) โดยทั้งสองส่วนนี้จำเป็นต้องมีการแบ่งขอบเขตอำนาจให้มีความชัดเจน และป้องกันไม่ให้เกิดการล่งล้ำอำนาจในการพิจารณาความผิดในแต่ละรูปแบบขึ้น

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน เรื่อง การอนุรักษ์พลังงานโดยใช้ข้อมูลสถิติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code : BEC)

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายกษิต ภิรมย์

๑. เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งหากคณะกรรมการควบคุมอาคารได้พิจารณาให้ความเห็นชอบที่จะนำมาใช้บังคับกับการควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วยแล้ว มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ ให้ถือเสมือนว่ากฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเป็นกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลให้การก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคารเป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว นอกจากนี้ ยังส่งผลให้กฎกระทรวงสามารถใช้บังคับกับอาคารที่เข้าลักษณะเป็นอาคารควบคุมซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย แต่ในข้อเท็จจริงพบว่า คณะกรรมการฯ ยังไม่ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว จึงยังไม่สามารถบังคับใช้กฎกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การอนุรักษ์พลังงานเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยที่มีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รัฐบาลจึงควรกำหนดให้นโยบายอนุรักษ์พลังงานเป็นวาระแห่งชาติ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้มีส่วนร่วมในนโยบายอนุรักษ์พลังงานของรัฐด้วย

๒. รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน เรื่อง การอนุรักษ์พลังงานโดยใช้ข้อมูลสถิติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน ถือเป็นผลการศึกษาในประเด็นย่อยซึ่งอาจไม่ก่อให้เกิดการปฏิรูปด้านพลังงานอย่างเป็นระบบ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านพลังงานเกิดประโยชน์ต่อประเทศในภาพรวม คณะกรรมการควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปด้านพลังงานแบบองค์รวม เช่น การกำหนดแผนแม่บทการอนุรักษ์พลังงานของประเทศหรือแนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมวินัยการอนุรักษ์พลังงานให้แก่เยาวชนโดยเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับต่าง ๆ เป็นต้น

นายนิกร จำนง

คณะกรรมการควบคุมอาคาร ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เห็นชอบกับกฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีข้อสังเกตและเหตุผล ดังนี้

๑. เจตนารมณ์กฎหมายทั้ง ๒ ฉบับไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงาน แต่มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อควบคุมอาคารให้มีความมั่นคง ความแข็งแรง และความปลอดภัย

๒. พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ มีลักษณะบทลงโทษที่เคร่งครัดและรุนแรง จนอาจเกิดผลกระทบต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร รวมทั้งบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

๓. การบังคับใช้กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร มาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเสมือนเป็นกฎหมายที่ออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ จึงอาจส่งผลให้เป็นการสร้างภาระค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร

เมื่อพิจารณาข้อสังเกตและเหตุผลของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ข้างต้นแล้วเห็นว่า ควรนำมาตรการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานมาดำเนินการแทนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสามารถดำเนินการตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงานก็ให้ได้รับรางวัลจากภาครัฐ โดยรัฐสามารถนำงบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์พลังงานมาสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว เป็นต้น ซึ่งอาจจะได้รับความร่วมมือที่ดีจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร รวมทั้งยังคงค่าใช้จ่ายของประชาชนจากการใช้บริการอาคารสาธารณะไม่ให้เพิ่มขึ้นด้วย

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓